

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/140/2024
Identifikačné číslo spisu: 8620200213
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Holíč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:8620200213.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Q. D., narodenej X. H. XXXX, F. XXX, zastúpenej advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Stropkov, Námestie SNP 7, proti žalovanej spoločnosti Orange Slovensko, a.s., Bratislava, Metodova 8, IČO: 35 697 270, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s. r. o., Bratislava, Vajnorská 21A, IČO: 46 759 875, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v sume 5 000 eur, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. SK-1C/10/2020, predtým na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 1C/10/2020, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. októbra 2023 sp. zn. 11Co/16/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie proti potvrdzujúcej časti rozsudku vo veci samej o d m i e t a.

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 25. októbra 2023 sp. zn. 11Co/16/2023 vo výroku o nároku na náhradu trov konania z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Uznesenia Okresného súdu Bardejov č. k. SK-1C/10/2020-348 z 26. marca 2024 a č. k. SK-1C/10/2020-422 z 19. júla 2024 z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 1C/10/2020-124 z 26. septembra 2022 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 2 500 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.); vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II); priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 % (výrok III).

1.1. Právne vec posúdil podľa ustanovení § 13, § 19 písm. d), § 36 ods. 1, § 41, § 42, § 290, § 132 ods. 1, § 151 ods. 1 a 2, § 187 ods. 1 a 2, § 191 ods. 1, § 215 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), § 52 ods. 1, 3 a 4, § 11, § 13 ods. 1 až 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1, § 3 ods. 3, § 4 ods. 2 a 3, § 5 ods. 2, § 6 ods. 2 písm. h), § 8 ods. 1, 2, 9 a 10, § 17, § 19 ods. 1 zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane osobných údajov“), § 56

ods. 3 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov. Ustálil, že dňa 9. februára 2017 U. J. Y. našiel v Y. za budovou na F. XX, v ktorej sídli predajňa Orange Slovensko, a. s., v neuzamknutom priestore určenom na papierový odpad archívnu krabicu, v ktorej sa nachádzalo 483 písomností s osobnými údajmi zákazníkov spoločnosti Orange Slovensko, a. s., vrátane originálov písomností s osobnými údajmi zákazníkov. Námietku premlčania vznesenú žalovanou považoval súd prvej inštancie za nedôvodnú, pretože všeobecná premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, a tým bol 9. február 2017, kedy boli dokumenty s osobnými údajmi nájdené nálezcami, nie odo dňa, kedy si tlačivá v sklade všimol vedúci predajne Orange v Y.. Nasledujúcim dňom, 10. februára 2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula 10. februára 2020, žaloba teda bola podaná včas.

1.2. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že pri spracovávaní osobných údajov žalobkyne, ktoré boli odovzdané v súvislosti s poskytovaním telekomunikačných služieb žalovanou, došlo k bezpečnostnému incidentu, ktorý bol predmetom administratívneho konania na Úrade na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky (ďalej len „Úrad“). V právoplatnom rozhodnutí Úradu zo 16. augusta 2017 č. 00777/2017-Os-17 je konštatované, že sprostredkovateľ - obchodný zástupca žalovanej ELSIG, s.r.o. porušil ustanovenia § 17 ods. 1 a § 19 ods. 1 zákona o ochrane osobných údajov tým, že „pri likvidácii dokumentov obsahujúcich osobné údaje klientov spoločnosti Orange Slovensko, a.s. v rozsahu meno a priezvisko klienta (obchodné meno), adresa, rodné číslo (IČO), telefónne číslo, číslo občianskeho preukazu, pridelené číslo, číslo SIM karty, účastnícke číslo, podpis klienta a podpis povereného pracovníka, ako aj informácie o predajnom mieste nepostupoval s náležitou starostlivosťou“. Následne Úrad rozhodnutím z 22. decembra 2017 č. 01515/2017-Os-9 uložil spoločnosti ELSIG, s.r.o. za porušenie povinností súvisiacich s bezpečnosťou spracúvania osobných údajov a likvidáciou dokumentov pokutu 5 000 eur. Dokumentácia súvisiaca s bezpečnostným incidentom bola takmer tri roky bez povšimnutia na obchodnej prevádzke žalovanej v Y., a to napriek tomu, že podľa žalovanej „každý zákaznický dokument, ktorý je vytvorený na predajnom mieste, je zaevidovaný v aplikácii Archivnet, kde je uvedený aj jeho status, t. j. je možné určiť v každom okamihu, či sa dokument na predajni stále nachádza alebo bol vyexpedovaný do centrálného archívu žalovanej v S.P.“. Ak teda bol v aplikácii Archivnet monitorovaný každý zákaznický dokument a zvoz dokumentácie do centrálného archívu sa u žalovanej vykonával pravidelne raz za 14 kalendárnych dní, potom je podľa súdu prvej inštancie len ťažko predstaviteľné, že sporná dokumentácia sa stratila z pozornosti žalovanej a zostala nepovšimnutá tri roky.

1.3. Tvrdenie žalovanej, že žalobkyne žiadna ujma nevznikla a vzhľadom k povahe osobných údajov ani vzniknúť nemohla, bolo podľa súdu prvej inštancie v rozpore s konštatovaním predsedníčky Úradu v rozhodnutí z 9. marca 2018 č. 00103/2018-Op-7 o rozklade podanom spoločnosťou ELSIG, s.r.o. Predsedníčka Úradu v odôvodnení citovaného rozhodnutia celkom výstižne pomenovala negatívne následky neoprávneného sprístupnenia osobných údajov neobmedzenému počtu osôb a popísala aj mieru závažnosti bezpečnostného incidentu s prihliadnutím na okolnosti, za akých k incidentu došlo, čas trvania protiprávneho konania a kategóriu neoprávnených sprístupnených osobných údajov. S poukazom na uvedené nie sú individuálne pocity žalobkyne rozhodujúcim kritériom pre posúdenie závažnosti ujmy vzniknutej na jej právach, ale dôležitý je objektívny pohľad vo vzťahu k akejkoľvek fyzickej osobe, ktorej by bolo takýmto spôsobom zasiahnuté do jej práv. Počet dotknutých osôb, ale najmä rozsah bezpečnostného incidentu, miera jeho závažnosti a okolnosti, za ktorých k nemu došlo, kategória neoprávnených sprístupnených osobných údajov a negatívne následky odôvodňujú oprávnenosť nároku žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do jej práva na súkromie.

1.4. Súd prvej inštancie preto konštatoval, že sprístupnením osobných údajov žalobkyne v kombinácii: meno, priezvisko, adresa bydliska, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, telefónne číslo, číslo SIM karty a vlastnoručný podpis, neobmedzenému počtu neoprávnených osôb, došlo k porušeniu práva žalobkyne na informačné sebaurčenie podľa článku 10 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, čím bolo neprípustne zasiahnuté do súkromia žalobkyne.

1.5. K výške náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie uviedol, že zohľadnil rozsah incidentu,

počet dotknutých osôb, trvanie incidentu, význam chráneného záujmu žalobkyne (najdôležitejšie osobné identifikátory, napr. rodné číslo), aj významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu a priznal žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v sume 2 500 eur, aplikujúc primerane aj zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 274/2017 Z. z.“).

1.6. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 CSP tak, že priznal žalobkyni náhradu trov konania proti žalovanej v plnom rozsahu, pretože žalobkyňa bola úspešná čo do preukázania základu svojho nároku, pričom výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 25. októbra 2023 sp. zn. 11Co/16/2023 výrokom I. rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny vo výroku I. v časti uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni nemajetkovú ujmu vo výške 110 eur a v prevyšujúcej vyhovujúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu na zaplatenie nemajetkovej ujmy v tejto časti zamietol. Vo výroku II. priznal žalobkyni voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je čiastočne dôvodné. Nestotožnil sa s námietkou žalovanej, že vo veci konal miestne nepríslušný súd, nakoľko v danom prípade nepochybne išlo o spor vyvolaný zásahom do práva na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka. Zároveň sa žalobkyňa domáhala primeraného zadosťučinenia, čo bolo možné subsumovať pod pojem škoda tak, ako to vyplýva aj z rozsudku Súdneho dvora z 24. októbra 2023 vo veci C-22/2012 Haasová. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že udalosť, ktorá zakladala uplatňovaný nárok, nastala v súvislosti s osobnými údajmi, t. j. osobnými právami žalobkyne, ide tak o udalosť zakladajúcu nárok na náhradu škody, čím bola daná miestna príslušnosť Okresného súdu Svidník na základe § 19 písm. b) CSP.

2.2. Námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovanej odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Uviedol, že žalobkyňa vstupovala do právneho vzťahu so žalovanou, pričom táto konala prostredníctvom splnomocnenej osoby a žalovaná, aj keď konajúca prostredníctvom splnomocneného zástupcu, zasiahla do osobnostných práv žalobkyne tým, že nezabezpečila jej osobné údaje pred prípadným zneužitím. Na takýto prípad sa vzťahuje rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/2712/2005, podľa ktorého sa neoprávnený zásah žalovanej do osobnostných práv, ktorý bol spôsobený sprostredkovateľom, pričíta tejto právnickej osobe, teda žalovanej. Nie je relevantné použitie ustanovení zákona o ochrane osobných údajov, nakoľko z uvedeného zákona vyplýva, že týmto zákonom nie je dotknuté právo na ochranu osobnosti. Z tohto dôvodu nemohlo byť rozhodujúce pre posúdenie pasívnej vecnej legitímácie ani rozhodnutie Úradu, na ktoré sa odvolávala žalovaná, ktoré v súvislosti s jej zodpovednosťou neskončilo vydaním rozhodnutia o porušení ustanovení zákona o ochrane osobných údajov.

2.3. Vo vzťahu k námietke premlčania žalobkyňou uplatneného nároku sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie. Uviedol, že všeobecná premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, a to bol 9. februára 2017, kedy boli dokumenty s osobnými údajmi nájdené nálezcom. Premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka nemohla plynúť odo dňa, keď si tlačivá v sklade „všimol“ vedúci predajne Orange v Stropkove. Neoprávnené sprístupnenie osobných údajov nemohlo nastať procesom „všimnutia si“ tlačív v mechu uloženom na podlahe skladu. Aj z pohľadu konkretizácie časového momentu bola výpoveď svedka neurčitá, keď túto skutočnosť uviedol slovami „naposledy som si všimol uložené tlačivá“, z ktorých však nemožno vyvodiť, či po 25. januári 2017 sa predmetné tlačivá naďalej na podlahe skladu nachádzali alebo nenachádzali. V prípade, ak by moment opustenia tlačív zo skladu žalovanej mal predchádzať samotnému bezpečnostnému incidentu, podstatné by bolo, v ktorý prvý deň si bol svedok istý, že tlačivá v mechu už neboli uložené na podlahe skladu, nie kedy ich tam naposledy videl.

2.4. Odvolací súd konštatoval, že skutkové zistenia súdu prvej inštancie k základu nároku sú správne a

majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že tu existuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko vystavenie osobných údajov žalobkyne nepovolaným osobám je tak závažným zásahom do jej práva na ochranu osobnosti, že nepostačuje zadostučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na závažnosť, okolnosti a charakter tohto incidentu je dôvodné, aby bolo žalobkyňi priznané aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy. Zdôraznil, že oblasť súkromia a ochrany osobných údajov je dynamickou kategóriou rezonujúcou v spoločnosti a v súvislosti s presunom záväzkových vzťahov aj do digitálneho priestoru je nepochybné, že ponechaním všetkých osobných údajov žalobkyne bez náležitého dohľadu zo strany žalovanej sa vytvorili podmienky pre zneužitie týchto údajov. Vychádzajúc z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva právo na ochranu osobnosti možno nepochybné považovať za jednu z kategórií práva na súkromie s poukazom na článok 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súčasná informačná spoločnosť a digitálna ekonomika dospela do stavu, kedy sa osobné údaje stali jednou z komodít na trhu, a preto je nutné dbať na to, aby subjekt, ktorému boli zverené, nevystavoval tieto osobné údaje bezpečnostnému riziku a v prípade, že k tomu dôjde, je dôvodné priznať dotknutej osobe právo na náhradu nemajetkovej ujmy tak, aby táto bola primeraná. Zodpovednosť porušiteľa sa posudzuje podľa objektívneho princípu, teda zavinenie sa neskúma a na vznik zodpovednosti stačí už ohrozenie príslušných chránených práv, nakoľko ide o tzv. súkromnoprávny delikt ohrozovacej povahy. Vyžaduje sa však dôkaz existencie kauzálneho nexu viažuceho sa na protiprávne konanie porušiteľa, v dôsledku ktorého došlo k vzniku určitej nemajetkovej ujmy.

2.5. S poukazom na jednotlivé okolnosti prejednávanej veci dospel odvolací súd k záveru, že suma priznaná súdom prvej inštancie vo výške 2 500 eur bola neprimeraná, keďže dĺžka protiprávneho konania nebola ustálená. Odvolací súd zohľadnil, že žalovaná sa ospravedlnila žalobkyňi za predmetné konanie a tiež skutočnosť, že v danom prípade nebolo možné hovoriť o nejakej škandalizácii žalobkyne, o opakovanej a zvýšenej intenzite protiprávneho konania, či o úmyselnej motivácii žalovanej k dosiahnutiu zisku alebo diskreditácii osoby. Zároveň bolo nutné brať do úvahy, že v danom prípade išlo len o zásah, ktorý bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka. Avšak vzhľadom na významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu, ako aj vzhľadom na funkciu prevenčno-sankčnú, bolo primerané priznať žalobkyňi nárok na finančnú náhradu.

2.6. Vo vzťahu k výške primeranej náhrady odvolací súd uviedol, že náhrady poskytované pozostalým po obetiach dopravných nehôd sa pohybujú vo výške 15 000,- až 20 000,- eur pri príbuzných v priamom rade. Berúc do úvahy takto priznávané sumy, bola miera zásahu do osobnostných práv v prejednávanom prípade nepomerne nižšia. Odvolací súd preto určil rozsah cca 10 % zo základu priznávaného pre obeť násilných trestných činov (4 350,- eur) v zmysle § 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z. z. Keďže v danom prípade nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobkyne, ale len k potencionalnej možnosti ich ohrozenia, mal odvolací súd za to, že je potrebné aplikovať ďalšie zníženie na hodnotu 50 %, t. j. 435:2, čo je cca 220,- eur. Zároveň neboli zistené ani dôvody, akými sú napr. škandalizácia žalobkyne, opakovanie, či zvyšovanie intenzity konania, úmyselné konanie žalovanej, či iné okolnosti majúce význam pre výšku náhrady, preto túto sumu znížil o 50 %, t. j. na 110,- eur. Odvolací súd v závere poukázal aj na rozhodnutie Mestského súdu v Prahe z 29. augusta 2019 sp. zn. 22 Co 147/2019, ktorý potvrdil ako primerané zadostučinenie vo výške 10 000,- Kč pri porovnateľnom skutkovom stave, kedy však došlo k úniku údajov, aj keď v menšom objeme na jedného klienta, no tieto unikli do digitálneho prostredia, teda boli nepochybné všeobecne prístupnejšie než to bolo v prípade žalobkyne. Uzavrel, že citované rozhodnutie prešlo aj kontrolou ústavnosti zo strany Ústavného súdu Českej republiky (rozhodnutie z 9. januára 2020 sp. zn. II. ÚS 4015/19).

2.7. O trovách konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalobkyňi voči žalovanej v celom rozsahu s poukazom na úspech žalobkyne v konaní, pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. Konštatoval, že pri takomto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku (k tomu napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 142/2014). Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého

posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešnú žalobkyňu, ak jej bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ju totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práva žalobkyne bolo zasiahnuté. Vhodným riešením potom bude, že žalobkyňa má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“ (§ 255 CSP), keďže ten sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 927). Na záver odvolací súd poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) z 27. augusta 2020 sp. zn. II. ÚS 225/2020. Uznesením z 13. decembra 2023 sp. zn. 11Co/16/2023 odvolací súd zamietol návrh žalovanej na vydanie doplniaceho rozsudku alebo opravného uznesenia, ktorým žalovaná žiadala, aby odvolací súd vo výroku rozsudku o trovách výslovne vyjadril, že nárok na náhradu trov je 100 % z prisúdenej sumy.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu vo výroku I. o povinnosti zaplatiť žalobkyňi nemajetkovú ujmu 110 eur aj vo výroku II. o trovách konania podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Tvrdila, že odvolací súd sa náležite nevysporiadal s jej relevantnou argumentáciou, časť z nej odignoroval a navyše sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít a tento svoj odklon nijakým spôsobom neodôvodnil. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. V súvislosti s posúdením otázky premlčania žalovaného nároku dovolateľka uviedla, že dátum, kedy sa U. J. Y. oboznámil s dokumentmi obsahujúcimi osobné údaje dotknutých osôb, vrátane žalobkyne (9. februára 2017), predstavuje okamih, kedy došlo k samotnému porušeniu práva na ochranu osobnosti, avšak z pohľadu vzniku zodpovednosti za zásah do práva na ochranu osobnosti je právne významné, kedy došlo k zásahu, ktorý bol spôsobilý ohroziť právo na ochranu osobnosti. K tejto situácii došlo jednoznačne už momentom, kedy zamestnanec obchodného zástupcu žalovanej umiestnil dokumenty obsahujúce osobné údaje dotknutých osôb z chráneného priestoru značkovej predajne do nechráneného priestoru kontajnerového stojiska. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že k tomu došlo v priebehu mesiaca január 2017, kedy najneskôr dňa 25. januára 2017 sa predmetné dokumenty už nachádzali v neuzamknutom kontajnerovom stojisku na papierový odpad. Premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa nasledujúceho po dni, keď došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo aspoň ohroziť osobnostné práva žalobkyne, t. j. najneskôr od 26. januára 2017 (kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz) a premlčacia doba uplynula najneskôr dňa 26. januára 2020. Dovolateľka uviedla, že odvolací súd odignoroval celý rad dôkazov (vymenovaných v dovolaní), ktoré jednoznačne nasvedčujú tomu, že predmetné dokumenty sa najneskôr dňa 25. januára 2017 už nachádzali v neuzamknutom kontajnerovom stojisku. Posúdenie otázky premlčania zo strany odvolacieho súdu aj súdu prvej inštancie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní (je tu nesúlad medzi vykonanými skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu) a ako také je aj svojvoľné. Dovolateľka v tejto súvislosti poukázala napr. na uznesenia odvolacieho súdu z 18. mája 2023 sp. zn. 17Co/31/2023 a sp. zn. 17Co/32/2023, ktorými odvolací súd zrušil rozsudky súdu prvej inštancie v skutkovo a právne identických veciach, v ktorých súd prvej inštancie vychádzal z toho, že k protiprávnemu zásahu do práva na ochranu osobnosti došlo až momentom nálezu dokumentov s osobnými údajmi U. J. Y. dňa 9. februára 2017. Ďalej dovolateľka argumentovala, že uvedený zásah je jedným konaním žalovanej a pre začatie plynutia premlčacej doby je určujúce, kedy došlo k bezpečnostnému incidentu a nie, kedy došlo k ukončeniu bezpečnostného incidentu (9. februára 2017). Na podporu svojej argumentácie dovolateľka poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) zo 17. februára 2011 sp. zn. 5Cdo/265/2009, z 25. septembra 2008 sp. zn. 5Cdo/278/2007 (R 75/2008), z 10. novembra 2016 sp. zn. 3Cdo/174/2016, z 27. novembra 2012 sp. zn. 2Cdo/194/2011, z 31. júla 2008 sp. zn. 4Cdo/146/2008 a na rozhodnutie ústavného súdu z 23. septembra 2013 sp. zn. IV. ÚS 542/2013. Uviedla, že v tomto prípade nejde o tzv. trváci skutok, ale o jedno konanie (čin) zamestnanca

obchodného zástupcu žalovanej, aj keď jeho účinky pretrvávali od 25. januára 2017 do 9. februára 2017. Súdny nižších inštancií sa pri posudzovaní otázky premlčania práva žalobkyne na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy (resp. momentu začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby) odchýlili od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššej súdnej autority a tento odklon nijako neodôvodnili.

3.2. Vo vzťahu k výroku II. rozsudku odvolacieho súdu dovolateľka namietala, že odvolací súd sa nijakým spôsobom nevysporiadal s jej argumentáciou, podľa ktorej aj keď rozhodnutie o výške plnenia - peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy závisí finálne od úvahy súdu, musí aj žalobca niest' nejakú zodpovednosť (aspoň čiastočnú) za výsledok sporu v prípadoch uplatňovania neprímeraných, či dokonca premrštených nárokov. Argumentácia žalovanej bola dôležitá pre posúdenie otázky, či žalobkyne vôbec vznikol za takýchto okolností nárok na náhradu trov konania a ak áno, v akom rozsahu, aj keď bola úspešná čo do právneho základu žalovaného nároku. V danom spore si žalobkyňa uplatňovala 5 000 eur a priznaných jej bolo 110 eur, t. j. žalobkyne bola priznaná suma predstavujúca 2 % žalovaného nároku. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku nijako nereagoval ani na žiadosť žalovanej, aby v prípade, ak dôjde k záveru, že žalobkyne vznikol proti žalovanej nárok na náhradu trov konania, uplatnil pri určovaní trov konania, ktoré v tomto prípade spočívajú výlučne v trovách právneho zastúpenia, moderačné právo podľa § 257 CSP a trovy konania žalobkyne nepriznal, resp. tieto aspoň primerane znížil. Keďže odvolací súd sa nevysporiadal s relevantnou odvolacou argumentáciou žalovanej, mala za to, že napadnuté rozhodnutie je arbitrárne. Dovolateľka ďalej namietala, že odôvodnenie, resp. právny názor, že plná náhrada výšky trov konania má byť určená výlučne z prisúdenej sumy, sa neprejavil v samotnom výroku rozsudku o náhrade trov konania, v ktorom sa uvádza výlučne to, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, avšak výrok o tom, že táto náhrada sa priznáva iba z prisúdenej sumy, ako je uvedené v odôvodnení rozsudku, vo výroku rozhodnutia absentuje. Takýto neúplný výrok rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania je podľa dovolateľky zmätočný a nevykonateľný. Poukázala aj na uznesenie ústavného súdu z 24. mája 2022 sp. zn. II. ÚS 233/2022 s tým, že dovolateľka tam uvedený právny názor nezdieľa. Na podporu argumentácie o zmätočnosti výroku rozsudku odvolacieho súdu poukázala na uznesenie odvolacieho súdu z 24. januára 2023 sp. zn. 22Co/23/2022 v skutkovo a právne identickej veci.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedla, že nesprávne posúdená námietka premlčania ani odchýlenie sa od ustálenej rozhodovacej praxe nemohli založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Dodala, že ak súdy pri právnom posúdení vyhodnotili námietku premlčania ako nedôvodnú, táto skutočnosť nemôže znamenať upieranie procesných práv žalovanej. Rozhodnutie odvolacieho súdu v tomto smere je podľa žalobkyne vecne správne a dostatočne odôvodnené. K výroku o trovách konania žalobkyňa citovala z nálezu ústavného súdu z 27. augusta 2020 sp. zn. II. ÚS 225/2020 a uviedla, že v konaniach o ochranu osobnosti je vždy základným konštatovanie zásahu do osobnostných práv, pričom priznanie nemajetkovej ujmy, prípadne jej výška je okolnosťou sprevádzajúcou. Aj pri nepriznaní žiadnej nemajetkovej ujmy za súčasného konštatovania zásahu do osobnostných práv žalobkyne má žalobkyňa nárok na plnú náhradu trov konania. Z tohto dôvodu je konštatovanie žalovanej o nepomere medzi priznanou sumou peňažnej náhrady a výškou trov konania bez právneho významu. Žalobkyňa ďalej uviedla, že v predmetnej veci neboli splnené podmienky pre aplikáciu § 257 CSP, pretože nebolo možné konštatovať výnimočné okolnosti prípadu ani dôvody hodné osobitného zreteľa. Postoj žalovanej, ktorá popierala samotný základ nároku žalobkyne napriek mnohonásobnému judikovaniu jeho danosti odvolacími súdmi priamo vylučuje aplikáciu § 257 CSP. Záverom poukázala na uznesenie ústavného súdu z 24. mája 2022 sp. zn. II. ÚS 233/2022 týkajúce sa skutkovo a právne identickej veci. Vzhľadom na uvedené dôvody navrhla, aby odvolací súd dovolanie odmietol ako neprípustné alebo zamietol ako nedôvodné.

5. Dovolateľka vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne uviedla, že dôvodom na podanie dovolania nie je samotné nesprávne právne posúdenie otázky uplatnenej námietky premlčania a ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe, ale skutočnosť, že tento odklon konajúce súdy nijakým spôsobom neodôvodnili, v čom vidí nesprávny procesný postup súdov v takej intenzite, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Posúdenie otázky premlčania zo strany súdov nižších inštancií nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a ako také je svojvoľné.

Všeobecne k dovolaniu proti obom výrokom

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je čiastočne dôvodné, a to v časti smerujúcej proti výroku II. napadnutého rozhodnutia o trovách konania; vo zvyšku bolo potrebné dovolanie odmietnuť ako neprípustné.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa.

7.1. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolačka odvodzovala prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

11. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

12. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07).

13. Podľa ústavného súdu zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je najčastejšie daná absenciou súvislosti právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaného prípadu, rozporom s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

K dovolaniu proti potvrdzujúcej časti výroku I.

14. Dovolateľka tvrdila, že odôvodnenie výroku I. rozsudku odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 110 eur je nedostatočné a neodpovedalo na jej zásadnú odvolaciu argumentáciu.

15. Po preskúmaní obsahu spisu dovolací súd konštatuje, že v postupe odvolacieho súdu nezistil žiadne vady, ktoré by boli spôsobilé ukrátiť dovolateľku na jej procesných právach a založiť tak dôvodnosť podaného dovolania. Rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, no zo zistených skutočností prijal sčasti nesprávny právny záver. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k prijatému rozhodnutiu; jeho postup nemožno považovať za zjavne neodôvodnený či arbitrárny.

16. S otázkou premlčania sa odvolací súd vysporiadal v bode 35 odôvodnenia rozsudku a zhodne so súdom prvej inštancie uviedol, že premlčacia doba podľa § 101 Občianskeho zákonníka plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, a to je deň, kedy boli dokumenty s osobnými údajmi nájdené nálezcami (9. februára 2017). Odvolací súd argumentoval, že začiatok premlčacej doby nemožno odvodzovať odo dňa, keď si tlačivá v sklade „všimol“ vedúci predajne Orange v Y. Neoprávnené sprístupnenie osobných údajov nemohlo nastáť procesom „všimnutia si“ tlačív v mechu na podlahe skladu. Okrem toho odvolací súd poukázal na to, že takáto výpoveď svedka bola časovo neurčitá a nebolo z nej možné vyvodiť, či sa predmetné tlačivá po 25. januári 2017 naďalej na podlahe skladu žalovanej nachádzali alebo nenachádzali, pričom podstatnou by mala byť skutočnosť, kedy tlačivá sklad opustili, a nie kedy ich tam svedok naposledy videl. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v otázke premlčania tak nemožno považovať za nepreskúmateľné, pretože odvolací súd riadne vysvetlil spôsob, ako určil začiatok a koniec plynutia premlčacej doby v konkrétnostiach súdnej veci.

17. Aj keď dovolateľka prípustnosť dovolania výslovne nevyvodzovala z § 421 ods. 1 CSP, súčasťou jej argumentácie bolo tvrdenie, že odvolací súd sa pri posúdení otázky premlčania odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, čo by zodpovedalo dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na § 422 ods. 1 písm. b) CSP, v zmysle ktorého dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada. V posudzovanej veci išlo o spotrebiteľský spor (t. j. spor s ochranou slabšej strany) a dovolaním bol napadnutý výrok rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení vo výške 110 eur. V súlade s § 422 ods. 2 CSP výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby (4. februára 2020) bola 580 eur [§ 1 písm. a) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 324/2019 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2020]. Odvolací súd teda rozhodol v dovolaní napadnutom výroku o peňažnom plnení neprevyšujúcom dvojnásobok minimálnej mzdy (1 160 eur). Prípadné nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom by preto nemohlo s poukazom na § 422 ods. 1 CSP založiť prípustnosť dovolania.

18. Pokiaľ dovolateľka namietala v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP aj nesúlad medzi vykonanými skutkovými zisteniami a právnymi závermi odvolacieho súdu v rámci posúdenia otázky premlčania, dovolací súd považuje za nutné zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP), nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je

postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanej veci nezistil.

19. Otázka posúdenia momentu počiatku plynutia premlčania je otázkou právnou a nie skutkovou, pričom odvolací súd ustálil ako deň počiatku plynutia premlčacej doby deň, keď boli dokumenty nájdené U. J. Y. na nechránenom kontajnerovom stojisku. Dovolateľka v dovolaní ani v konaní pred súdmi nižšej inštancie nerozporovala skutkovú okolnosť, že dokumenty boli U. Y. nájdené dňa 9. februára 2017, ale namietala otázku právnou, že počiatkom plynutia premlčacej doby mal byť deň, kedy zamestnanec obchodného zástupcu žalovanej umiestnil dokumenty do nechráneného kontajnerového stojiska. Odvolací súd neopomenul a riadne vyhodnotil vykonané dôkazy v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vzhľadom na ním zastávaný právny názor odvodzujúci začiatok plynutia premlčacej doby od nájdenia predmetných dokumentov nálezcami. Ako už bolo uvedené vyššie, vzhľadom na neprípustnosť dovolania vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci [§ 422 ods. 1 písm. b) CSP] dovolací súd nemohol v tomto dovolacom konaní skúmať, či tento právny názor bol alebo nebol správny. Vzhľadom na uvedený právny názor však bolo logické, že odvolací súd nevykonával ďalšie dokazovanie k otázke, kedy boli predmetné dokumenty umiestnené do nechráneného kontajnerového stojiska - takéto dokazovanie by bolo nadbytočné. V tomto zmysle závery odvolacieho súdu v otázke počiatku plynutia premlčacej doby sú súladné s vykonaným dokazovaním.

20. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že žalovaná nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený a nepresvedčivý. Pokiaľ v dovolaní tvrdila, že odvolací súd odignoroval časť jej relevantnej argumentácie, neuviedla, akou jej konkrétnou argumentáciou vo veci samej sa odvolací súd nezaoberal. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán, vrátane ich dôvodov a námietok.

21. Z obsahu dovolania je zřejmé, že žalovaná sa svojou argumentáciou existencie vady nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia, ako aj námietkami proti zistenému skutkovému stavu snaží spochybníť právne posúdenie sporu odvolacím súdom vo vzťahu k začatiu plynutia premlčacej doby. Takáto dovolacia námietka by aj v prípade jej opodstatnenosti mala za následok nanajvyš vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (pozri R 24/2017, 9Cdo/248/2021).

22. Nadväzujúc na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že vo vzťahu k dovolaniu žalovanej smerujúcemu proti potvrdzujúcej časti výroku I. rozsudku odvolacieho súdu o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy nezistil existenciu vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto dovolanie žalovanej v tejto časti nie je procesne prípustné a dovolací súd ho v súlade s ustanovením § 447 písm. c) CSP odmietol.

K dovolaniu proti výroku II.

23. Žalovaná podala dovolanie aj proti výroku II. rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania, taktiež pre vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Tvrdila, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nedostatočné a neodpovedalo na jej zásadnú odvolaciu argumentáciu, v dôsledku čoho je toto rozhodnutie arbitrárne.

24. Je vhodné poznamenať, že prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP konštatoval najvyšší súd už vo viacerých

svojich rozhodnutiach (1VObdo/2/2021, 8Cdo/266/2019, 8Cdo/111/2019, 4Cdo/70/2020, 4Cdo/155/2020, 4Cdo/69/2022, 2Cdo/89/2020 a iné).

25. Najvyšší súd i ústavný súd už judikovali, že z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia, resp. absenciou zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu (porovnaj 4Cdo/34/2018, 8Cdo/152/2018, 1Obdo/7/2018, 1Obdo/82/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 4Cdo/101/2019, 5Obdo/87/2020, 9Cdo/7/2021, II. ÚS 120/2020, I. ÚS 235/2020, IV. ÚS 443/2020, I. ÚS 515/2020, II. ÚS 45/2021, II. ÚS 169/2021, III. ÚS 439/2022). Pojem „procesný postup“ v § 420 písm. f) CSP je potrebné vyložiť v kontexte pojmu „právo na spravodlivý proces“, ktorého súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 559/2018).

26. Pokiaľ teda odvolací súd náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil podstatné odvolateľom namietané skutočnosti, resp. dostatočným spôsobom neodôvodnil ich bezvýznamnosť, odôvodnenie jeho rozhodnutia treba považovať za nedostatočné, čím porušil právo odvolateľa na spravodlivý proces a konanie zaťažil vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP (4Cdo/120/2019). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu vyplýva, že nie na každý argument strany musia dať súdy odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 107/07).

27. Z obsahu odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd výrok o priznaní náhrady trov konania v prospech žalobkyne odôvodnil uplatnením zásady úspechu žalobkyne v konaní o ochranu osobnostných práv. V bodoch 44 a 45 odôvodnenia odvolací súd vysvetlil, že v konaniach, kde výška priznanej náhrady závisí od úvahy súdu, sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešnú žalobkyňu, ak jej bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Týmto spôsobom sa odvolací súd dostatočne vysporiadal s námietkami žalovanej týkajúcimi sa nesprávnej aplikácie ustanovenia § 255 CSP na trovy konania v prejednávanej spore.

28. Odvolací súd ďalej citoval názor uvedený v odbornej literatúre (tzv. Veľký komentár k CSP - pozri bod 2.7 tohto odôvodnenia), že vhodným riešením je priznať žalobkyni právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne z prisúdenej sumy, nie zo sumy žalovanej. Je možné dať za pravdu dovolateľke, že tento právny názor sa neprejavil vo výroku rozsudku o náhrade trov konania. Podľa názoru dovolacieho súdu, ak odvolací súd citoval uvedený právny názor, mal súčasne uviesť, ako ho vo svojom konkrétnom rozhodnutí aplikuje, resp. prečo ho neaplikuje. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na uznesenie ústavného súdu z 24. mája 2022 sp. zn. II. ÚS 233/2022, v zmysle ktorého tarifná vyhláška č. 655/2004 Z. z. neposkytuje súdu manévrovací priestor na určenie výšky tarifnej hodnoty. Je teda možné vidieť rozpor medzi právnym názorom odbornej literatúry, ktorý citoval odvolací súd v napadnutom rozsudku, a názorom ústavného súdu. Odvolací súd sa čiastočne vysporiadal s týmto rozporom až v uznesení z 13. decembra 2023 sp. zn. 11Co/16/2023, nie v napadnutom rozsudku.

29. Čo je však podstatnejšie, žalovaná v odvolaní navrhla, aby odvolací súd na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania aplikoval ustanovenie § 257 CSP pre existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pričom špecifikovala okolnosti, ktoré považuje za podstatné pre aplikáciu citovaného ustanovenia. Poukazovala okrem samotnej výšky priznaných trov násobne prevyšujúcej judikovanú

čiasťku na skutočnosť, že v množstve skutkovo a právne totožných vecí (na základe rovnakého bezpečnostného incidentu), v ktorých sú žalobcovia zastúpení tým istým právnym zástupcom, trovy konania spočívajú výlučne v trovách právneho zastúpenia. Žalovaná v súvislosti s použitím § 257 CSP tiež poukázala na skutočnosť, že žalobami uplatnená suma 5 000 eur na každého zo žalobcov bola neprímeraná, neadekvátne, v rozpore so zásadou slušnosti a s dobrými mravmi a jej uplatňovanie považovala za vyslovene šikanózne. Odvolací súd však vo svojom rozhodnutí na tento návrh žalovanej a na jej argumentáciu nereagoval a aplikáciou ustanovenia § 257 CSP sa vôbec nezaoberal.

30. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že odvolací súd sa v rozpore s ustanovením § 387 ods. 3 druhá veta CSP nevysporiadal s podstatnými tvrdeniami žalovanej uvedenými v odvolaní vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 257 CSP, v dôsledku čoho založil vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Rozsudok odvolacieho súdu je v tejto časti nedostatočne odôvodnený v rozsahu porušujúcim právo dovolateľky na spravodlivý proces (obdobne pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/19/2024, 4Cdo/96/2024, 4Cdo/89/2024).

31. Dovolací súd uzatvára, že dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je vo vzťahu k výroku o trovách konania nielen prípustné, ale aj dôvodné a je potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutom výroku II. o trovách konania zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Odvolací súd v ďalšom konaní svoje rozhodnutie v časti o trovách konania riadne odôvodní tak, aby obsahová (materiálna) náplň jeho rozhodnutia založila nielen jeho zrozumiteľnosť, ale aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť s tým, že osobitnú pozornosť bude odvolací súd venovať aplikácii ustanovenia § 257 CSP a rozhodujúcim argumentom dovolateľky v tomto smere.

32. Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu vo výroku o nároku na náhradu trov konania bolo potrebné zrušiť aj naň nadväzujúce uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania, a to uznesenie vyššieho súdneho úradníka č. k. SK-1C/10/2020-348 z 26. marca 2024 aj uznesenie sudcu č. k. SK-1C/10/2020-422 z 19. júla 2024, keďže išlo o rozhodnutia závislé od rozhodnutia o nároku na náhradu trov (§ 439 písm. a) CSP). Závislým výrokom pritom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok, tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci (R 73/2004). Preto dovolací súd v súvislosti so zrušením rozsudku odvolacieho súdu vo výroku o nároku na náhradu trov konania zrušil aj tieto uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

33. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). O trovách dovolacieho konania preto rozhodne odvolací súd.

34. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.